

Uchwała Nr 4200/II/41/2021

II Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej

w Katowicach

z dnia 2 lutego 2021 r.

w sprawie opinii o prawidłowości planowanej kwoty długu Gminy Ślemień wynikającej z planowanych i zaciągniętych zobowiązań

Na podstawie art. 230 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.) oraz art. 13 pkt 10, art. 19 ust. 2 i art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2137) - II Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach:

Przewodnicząca Bernadeta Dziedziak

Członkowie Tadeusz Stawowczyk

Piotr Wybraniec

uchwała, co następuje:

§ 1.

Wydaje się **pozytywną z zastrzeżeniami** opinię o prawidłowości planowanej kwoty długu Gminy **Ślemień** wynikającej z planowanych i zaciągniętych zobowiązań.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach wpłynęły uchwały Rady Gminy Ślemień z dnia 29 grudnia 2020 r.:

- Nr XXIX.176.2020 w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Ślemień,
- Nr XXIX/177.2020 w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Ślemień na 2021 rok.

Zgodnie z art. 230 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.), regionalna izba obrachunkowa - na podstawie przyjętej przez jednostkę samorządu terytorialnego wieloletniej prognozy finansowej oraz uchwały budżetowej - przedstawia opinię w sprawie prawidłowości planowanej kwoty długu jednostki samorządu terytorialnego wynikającej z planowanych i zaciągniętych zobowiązań, o której mowa w art. 226 ust. 1 pkt 6 tej ustawy.

Po analizie treści przedłożonych uchwał II Skład Orzekający zważył, co następuje:

Prawidłowość planowanej kwoty długu Gminy Ślemień, sporządzonej na okres obejmujący lata 2021-2027, Skład Orzekający ocenił w szczególności pod kątem spełniania relacji określonej w art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych i na podstawie danych wynikających z przedłożonych uchwał Skład Orzekający stwierdził, że prognoza kwoty długu jednostki samorządu terytorialnego została przyjęta na okres, na który zaciągnięto oraz planuje się zaciągnąć zobowiązania, zgodnie z art. 227 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Ostateczna spłata długu Gminy ma nastąpić w 2026 r. Najwyższy poziom zadłużenia jednostki samorządu terytorialnego w wysokości 3.359.429,64 zł jest prognozowany w 2021 roku i stanowi 18,2 % dochodów bieżących jej budżetu. Prognoza kwoty długu została sporządzona z zachowaniem obligatoryjnej relacji, o której mowa w art. 243 wyżej powołanej ustawy o finansach publicznych.

Skład Orzekający wnosi **zastrzeżenia**, gdyż dane stanowiące podstawę wyliczenia zawartych w uchwalonej wieloletniej prognozie finansowej relacji z art. 242 i 243 ustawy o finansach publicznych nie zawierają kwot nieprawomocnych zwrotów dotacji i środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, pozyskanych przez Gminę w poprzednich latach budżetowych. Z danych będących w posiadaniu tut. Izby, w tym z wyjaśnień zawartych w objaśnieniach do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej wynika, że występuje bardzo wysokie ryzyko konieczności dokonania przez Gminę zwrotu bardzo dużych kwot środków, tj. w wysokości ponad 4 mln zł powiększonych o odsetki za zwłokę. Szczegóły dotyczące orzeczonych nieprawomocnych kwot zwrotów środków według informacji zawartych w objaśnieniach są następujące, cyt.:

„Dodatkowe informacje mają na celu zobrazowanie aktualnej sytuacji finansowej gminy w zakresie konieczności zwrotu środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej i innych źródeł, wykorzystanych na finansowanie programów z udziałem tych środków.

Kwoty zwrotów wynikających z wydanych decyzji w sprawach których toczą się postępowania sądowe i administracyjne, według aktualnego stanu:

- Decyzja Nr 2695/RR/2020 z dnia 14 października 2020 roku wydana po rozpatrzeniu wniosku z dnia 14 października 2015 roku o ponowne rozpatrzenie sprawy, rozstrzygniętej decyzją Zarządu Województwa Śląskiego Nr 1709/FR/2015 z dnia 22 września 2015 r. w przedmiocie zwrotu części dofinansowania dla realizowanego przez Gminę projektu pn. „Rozbudowa sieci sanitarno – wodociągowej i oczyszczalni ścieków w Gminie Ślemień etap I –

zadanie 2” uchyla zaskarżoną decyzję organu I instancji Nr 1709/FR/2015 oraz zobowiązuje Gminę do zwrotu kwoty należności głównej 3 095 492,92zł wraz odsetkami.

Powyższa decyzja wpłynęła do Urzędu Gminy dnia 19 października 2020 r. i dotyczy decyzji uchylonej wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z dnia 26 stycznia 2017 roku., sygn. akt IV SA/GI/557/16. Gmina rozpoczęła po raz kolejny procedurę odwoławczą w tym temacie i wniosła skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, równocześnie wnioskując o wstrzymanie biegu wykonania zaskarżonej decyzji.

- Decyzja Nr 2141/FR/2019 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 8 sierpnia 2019 roku dotycząca zwrotu dofinansowania dla projektu pn. „Rozbudowa sieci sanitarno – wodociągowej i oczyszczalni ścieków w Gminie Ślemień etap I – zadanie 2” w kwocie 499 028,52 zł wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych; Decyzja ta dotyczy naruszeń w zakresie opracowania dokumentacji projektowej kanalizacji sanitarnej i wodociągowej wraz z przyłączami oraz w zakresie zwrotu wydatków dotyczących kanalizacji sanitarnej i przyłączy kanalizacyjnych. Gmina 22 sierpnia 2019 r. złożyła wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy do Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2007-2013. Instytucja Zarządzająca z uwagi na szczególny charakter sprawy, wydała dnia 2 grudnia 2020 roku decyzję nr 3240/RR/2020, którą to uchylili w całości zaskarżoną decyzję organu I instancji i jednocześnie zobowiązała Gminę do zwrotu kwoty 106 901,91 zł wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych. Gmina zamierza wydaną decyzję zaskarżyć do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach.

- Decyzja Nr 2596/RR/2019 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 18 września 2019 roku utrzymującą w mocy decyzję Zarządu Województwa Śląskiego nr 502/FR/2018 z dnia 7 lutego 2018 r. w przedmiocie zwrotu dofinansowania przyznanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013, a dotycząca zwrotu dofinansowania dla projektu pn. „Rozwój infrastruktury turystycznej w Gminie Ślemień” kwoty 212 064,38zł wraz z odsetkami stanowiącej płatność z dotacji rozwojowej oraz kwoty 298 097,25zł wraz z odsetkami stanowiącej płatność ze środków europejskich; Decyzja ta została wydana w następstwie wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z dnia 10 kwietnia 2019 roku o sygnaturze III SA/GI 1173/18, którym uchylono zaskarżoną przez Gminę decyzję Zarządu Województwa Śląskiego Nr 2116/RR/2018 z dnia 3 lipca 2018 roku utrzymującą w mocy zaskarżoną przez Gminę decyzję organu I instancji Nr 502/FR/2018 z dnia 7 lutego 2018 roku. Gmina w dniu 29 września 2019 roku złożyła skargę do WSA na wydaną decyzję. Na rozprawie, która odbyła się 5 lutego 2020 roku, Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gliwicach wyrokiem o sygn. III SA/GI 1098/19 oddalił skargę. Gmina złożyła skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego i oczekuje na wyznaczenie terminu rozprawy.

Informacja o toczących się postępowaniach kontrolnych i administracyjnych, mogących skutkować obowiązkiem dokonania zwrotów otrzymanych środków;

Obecnie nie toczy się żadne postępowanie kontrolne, które mogłoby skutkować obowiązkiem dokonania zwrotów.

Z uwagi na trwającą w dalszym ciągu procedurę odwoławczą Gminie nadal nie jest znana dokładna wysokość kwot, które będzie musiała zwrócić do budżetu Unii Europejskiej, a tym samym nie jest znany też czas kiedy zwrotów tych trzeba będzie dokonać, dlatego też w/w kwoty nie zostały ujęte w jej Wieloletniej Prognozie Finansowej. Gmina jest świadoma istnienia poważnego zagrożenie, jakie zwroty stanowią dla jej gospodarki finansowej oraz trudności, które mogą powstać w regulowaniu jej zaciągniętych zobowiązań finansowych czy możliwości uchwalenia i zrównoważenia budżetów w przyszłych latach. Po uzyskaniu ostatecznych decyzji dotyczących w/w projektów Gmina wprowadzi do prognozy stosowne zmiany, zrezygnuje z nowych zadań inwestycyjnych oraz w razie konieczności przystąpi do opracowania i uchwalenia programu postępowania naprawczego.”

Skład Orzekający wnosi zastrzeżenia, chociaż dane z prognozy kwoty długu przewidują spełnienie zasad uchwalania budżetu z art. 242 i 243 ustawy o finansach publicznych, jednakże nie uwzględniają kwot dotacji i środków do zwrotu przez Gminę wynikających z ww. nieprawomocnych decyzji i wyroków. Konieczne jest też wprowadzanie do budżetu oraz wieloletniej prognozy finansowej Gminy Ślemień stosownych zmian i korekt, najpóźniej w dacie uprawomocnienia się decyzji właściwych podmiotów wydanych w przedmiocie zwrotów środków. Ostatnie niekorzystne dla Gminy rozstrzygnięcia powodują, że co raz bardziej realne staje się wezwanie Gminy do opracowania i uchwalenia programu naprawczego lub wdrożenia innych procedur sankcyjnych.

Z tych powodów Skład Orzekający był zobligowany sformułować niniejsze zastrzeżenia. W ocenie Składu sytuacja budżetowa Gminy wymaga w dalszym ciągu bardzo wysokiej dyscypliny od Organów Gminy w obszarze planowania zadań budżetowych, a następnie ich wykonywania celem zapewnienia możliwości zrównoważenia budżetu i wieloletniej prognozy finansowej w warunkach dokonywanych zwrotów środków, przy spełnieniu wymogów przewidzianych w przepisach ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Niezbędne jest stałe monitorowanie sytuacji finansowej przez Organy Gminy i już aktualnie szukanie wszystkich możliwych potencjalnie rozwiązań i analizowanie oraz dokonywanie symulacji finansowych różnych scenariuszy wyjścia z tej trudnej sytuacji.

Zgodnie z art. 230 ust. 4 w związku z art. 246 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych niniejsza uchwała winna zostać opublikowana przez jednostkę samorządu terytorialnego w terminie 7 dni od daty jej otrzymania od Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2176).

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia, II Skład Orzekający wydał opinię jak w sentencji uchwały.

Od niniejszej uchwały przysługuje odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, w **terminie 14 dni** od dnia jej doręczenia.

Przewodnicząca
II Składu Orzekającego
Bernadeta Dziędziak